

ÍNDICE:

- 1. INTRODUCCIÓN.**
- 2. NORMATIVA DE REFERENCIA.**
- 3. XUSTIFICACIÓN E FINALIDADE DO PLAN.**
- 4. IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES.**
- 5. OBXECTIVOS.**
- 6. ACTUACIÓNS, MEDIDAS PARA A ATENCIÓN A DIVERSIDADE.**
- 7. CRITERIOS PARA A ORGANIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS RECURSOS E APLICACIÓN DAS MEDIDAS PROPOSTAS.**
- 8. CONCRECIÓN DAS ACTUACIÓNS DOS DISTINTOS PROFESIONAIS EN RELACIÓN COAS MEDIDAS DESEÑADAS PARA O CENTRO.**
- 9. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS E EXTERNOS.**
- 10. CANLES DE COLABORACIÓN COA FAMILIA E SERVIZOS EXTERNOS.**
- 11. PROCESOS DE SEGUIMENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN.**
- 12. ANEXOS:**
  - PROGRAMA DE HABILIDADES SOCIAIS.**
  - NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO.**

1. INTRODUCCIÓN

A atención á diversidade é un principio fundamental do actual modelo educativo, que require unha educación integradora que recoñeza a diversidade da poboación escolar.

A diversidade é unha realidade social derivada da singularidade biolóxica, psicolóxica, social e cultural de cada alumno e alumna, da singularidade de cada familia e de cada unhas das profesoras e profesores, tamén das particularidades de cada centro e de cada comunidade.

Dende a nosa condición de escola pública debemos facer fincapé na importancia das condicións e capacidade de organización escolar que fagan posible a inclusión. A existencia de alumnado diverso nas aulas é a realidade da que debe partir calquera proceso de ensino-aprendizaxe.

A diversidade é un valor que a escola debe poñer ao alcance de todos e todas. Todo o alumnado ten necesidades e a escola debe ser un ámbito onde a resposta a esas necesidades lles permita progresar segundo as súas características persoais e sociais. Por elo e no intento de dar solución ás demandas educativas do noso alumnado, elaboramos o presente Plan de Atención á Diversidade.

O Plan Xeral de Atención á Diversidade, que forma parte do Proxecto Educativo de Centro, é o instrumento que guía a planificación anual das medidas educativas de atención á diversidade do centro, no marco da Programación Xeral Anual e seguindo os seguintes principios xerais de actuación:

1. A atención á diversidade rexerase polos principios de normalización e inclusión; equidade, igualdade de oportunidades e non discriminación; flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción da convivencia; autonomía do centro e participación de toda a comunidade educativa.
2. A atención á diversidade abrangue a totalidade do alumnado, quen deberá contar coas medidas e recursos educativos que respondan ás súas necesidades e características persoais.

3. Nas decisións pedagóxicas, organizativas e de xestión dos centros educativos terase en conta a atención da diversidade.
4. As accións preventivas e a detección temperá terán carácter prioritario nos centros docentes, coa implicación e a participación de toda a comunidade educativa.
5. Na resposta educativa á diversidade priorizaranse as medidas de carácter ordinario e normalizador. As de carácter extraordinario só se levarán a cabo unha vez esgotadas as anteriores.
6. A intervención educativa basearase nun enfoque multidisciplinar e de colaboración e coordinación entre os diferentes profesionais.
7. As nais, pais ou titores e titoras legais do alumnado recibirán, de forma individualizada, a necesaria información e asesoramento respecto das características e necesidades do alumnado, así como das medidas que se deberán adoptar para a súa atención nos centros educativos.

2. NORMATIVA DE REFERENCIA

- Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Oogánica 2/2006 de Educación.
- Real Decreto 126/2014, de 28 de febrero, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria.
- Real decreto 1594/2011, do 4 de novembro, polo que se establecen as especialidades docentes do corpo de mestres que desempeñen as súas funcións nas etapas de educación infantil e de educación primaria reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Real Decreto 943/2003, de 18 de julio, por el que se regulan las condiciones para flexibilizar la duración de los diversos niveles y etapas del sistema educativo para los alumnos superdotados intelectualmente.
- Lei orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. LOE (BOE do 4 de maio).

- Decreto 120/1998, do 23 de abril, polo que se regula a orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 27/04/98).
- Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar.
- Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 105/2014 do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 99/2006, do 15 de xuño, polo que se regula a planificación, estrutura, organización e funcionamento da formación permanente do profesorado dos centros da Comunidade Autónoma de Galicia sostidos con fondos públicos (DOG do 19/06/2006).
- Decreto 254/2012, do 13 de decembro, polo que se regula a admisión de alumnado en centros docentes sostidos con fondos públicos que imparten as ensinanzas de segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.
- Decreto 133/2007, do 5 de xullo, polo que se regulan as ensinanzas de educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 13/07/2007).
- Decreto 374/1996 de 17 de outubro (DOG 21), Regulamento Orgánico das Escolas de Educación Infantil e CEIP.

- Decreto 79/2010, do 20 de maio (DOG 25/05/2010), para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.
- Orde de 25 de xuño de 2009 pola que se regula a implantación, o desenvolvemento e a avaliación do segundo ciclo de educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 6 de xullo de 2007 pola que se establece o número de unidades e postos de traballo docentes dos centros públicos dependentes da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria nos niveis de educación infantil, primaria e educación especial (DOG do 26/07/07).
- Orde do 17 de xullo de 2007 pola que se regula a percepción da compoñente singular do complemento específico por función titorial e outras funcións docentes (DOG do 24/07/07).
- Orde de 30 de xullo de 2007 pola que se regulan os programas de diversificación curricular na ESO (DOG do 21/08/07).
- Orde do 6 de setembro de 2007 pola que se desenvolve a implantación da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG de 12/09/07).
- Orde do 16 de febreiro de 2009 pola que se regula o desenvolvemento da avaliación diagnóstica na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 23 de novembro de 2007 pola que se regula a avaliación na educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde de 27 de decembro de 2002 pola que se establecen as condicións e criterios para a escolarización en centros sostidos con fondos públicos do alumnado do ensino non universitario con necesidades educativas especiais (DOG 30/01/2003).
- Orde do 31 de outubro de 1996 pola que se regula a avaliación psicopedagóxica dos alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais que cursan as ensinanzas de réxime xeral, e se establece o

procedemento e os criterios para a realización do ditame de escolarización (DOG 19/12/96).

- Orde do 6 de outubro de 1995 pola que se regulan as adaptacións do currículo nas ensinanzas de réxime xeral (DOG07/11/95).
- Circular 18/2007 das Direccións Xerais de Ordenación e Innovación Educativa e de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- ORDE pola que se aproba o calendario escolar para o curso nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Protocolo de adaptación ao contexto da COVID-19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2020-2021.
- Protocolo de prevención da transmisión da COVID-19 no alumnado con necesidades educativas especiais para o ámbito educativo.

3. XUSTIFICACIÓN E FINALIDADE DO PLAN

Tal como se establece no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, a atención educativa á diversidade enténdese como o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Estas medidas e accións implican a toda a comunidade educativa e deben concretarse en propostas curriculares e organizativas que teñan en conta a pluralidade de todo o alumnado.

No Título II, Capítulo III, artigo 16 do decreto 105/2014, establécese que para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente a ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH) ou altas capacidades intelectuais, por se incorporara tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de

historia escolar, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado, de conformidade co disposto nos artigos 71 a 79 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

En consecuencia, ningunha circunstancia persoal ou social pode ser motivo de discriminación á hora de organizar a atención educativa do alumnado, polo que os centros educativos deberán ofrecer unha resposta que compense as diferenzas individuais, no marco dos principios de normalización e inclusión e desde a consideración da diversidade como un elemento enriquecedor para o conxunto da sociedade.

Na orde de 23 de xullo de 2014, no artigo 14 (principios metodolóxicos) tamén se fai referencia a estes aspectos relacionados coa diversidade do alumnado, indicando a necesidade de adaptar as realizacións das avaliacións ás necesidades daqueles que presenten neae.

A identificación e a valoración do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e, de ser o caso, a intervención educativa derivada desa valoración, realizarase da forma máis temperá posible, nos termos que determine a Consellería competente en materia de educación. Os centros educativos deberán adoptar as medidas necesarias para facer realidade esa identificación, valoración e intervención.

A educación comprensiva asegura o acceso a un tronco común de ensinanzas igual para todos e para todas, así como a igualdade de oportunidades de todo o alumnado, independentemente da súa orixe social, etnia, sexo ou outras características individuais.

Para que a educación non sexa discriminatoria hai que introducir un principio corrector que teña en conta as diferenzas de punto de partida debidas tanto á orixe étnica ou social como ás capacidades persoais ou á historia académica. Este principio corrector consiste na atención á diversidade de capacidades e ritmos de aprendizaxe do alumnado, e ás diferenzas de motivacións e intereses.

O concepto de neae está en relación coa idea da diversidade dos/as alumnos/as. A Educación Especial forma parte das ensinanzas de réxime xeral, consagrando os principios de normalización e integración. O sistema educativo debe dispoñer dos recursos necesarios para que o alumnado con necesidades educativas especiais, temporais ou permanentes, poida acadar, dentro do mesmo sistema, os obxectivos establecidos con carácter xeral.

No libro branco establécese que en Educación Infantil a atención debe ser básicamente preventiva e compensadora de todas as circunstancias, aspectos ou factores que teñan incidido na aparición e desenvolvemento de determinadas dificultades que soen afectar aos procesos básicos, a conducta, a linguaxe e a comunicación así como á mobilidade.

Na Educación Primaria pórase énfasis no desenvolvemento da socialización, autonomía de acción e adquisición e desenrolo de técnicas instrumentais.

A aula debe ser un contexto inclusivo no que se dea resposta á diversidade empregando para elo unha metodoloxía que facilite a participación activa do alumnado, a motivación, a significatividade e funcionalidade da aprendizaxe, a cooperación e colaboración entre os compañeiros e a consecución do éxito académico.

En canto se detecten dificultades de aprendizaxe nalgún alumno ou alumna, o centro educativo deberá por en funcionamento as medidas de reforzo educativo que se consideren máis convenientes e que poderán ser tanto organizativas como curriculares. Entre estas medidas encóntranse o apoio dentro do grupo ordinario, o apoio ocasional fóra do grupo ordinario, os agrupamentos flexibles e as adaptacións do currículo. Estas actuacións priorizaranse en función dos recursos humanos disponibles.

Dada a nosa situación, en canto á diversidade existente no centro escolar, planifícase este Plan Xeral de Atención á Diversidade coa seguinte finalidade:

- Servir de referente para concretar o axuste da resposta educativa ás necesidades que presenta o noso alumnado coa adopción de criterios comúns e consensuados a nivel de centro.
- Ser o instrumento que facilite planificar e organizar a atención das necesidades educativas da diversidade do noso alumnado.
- Concretar os criterios para priorizar a resposta educativa á diversidade tanto dentro como fóra da aula.
- Establecer as medidas e pautas a seguir no centro para a atención das necesidades educativas.
- Prever unha planificación que permita introducir cambios diante de novas necesidades que poidan xurdir ao longo do curso.
- Guiar a avaliación interna da eficacia da atención á diversidade ao remate de cada curso e identificar aqueles aspectos que precisen ser mellorados.

4. IDENTIFICACIÓN E VALORACIÓN DAS NECESIDADES

O alumnado valorado con necesidade específica de apoio educativo distribúese nos seguintes apartados:

- Alumnado con necesidades educativas especiais: discapacidade (física, psíquica e/ou sensorial), alumnos diagnosticados de TXD, TEA, alumnado diagnosticado de trastorno por déficit de atención e/ou hiperactividade (TDAH), algúns alumnos pendentes de diagnóstico clínico.
- Alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe.
- Alumnado procedente do estranxeiro.
- Alumnado con altas capacidades intelectuais.
- Alumnado con condicións persoais ou de historia escolar desfavorecidas.

Este alumnado precisa dunha atención educativa diferente á ordinaria para desenvolver adecuadamente as súas capacidades e alcanzar os obxectivos establecidos con carácter xeral ou os obxectivos mínimos.

A intervención educativa estará baseada nos principios de inclusión e normalización. Isto supón a adaptación do centro escolar ás características e necesidades do alumnado; conleva as adaptacións de tipo xeral que favorezan a non discriminación do alumnado e a adopción de medidas ordinarias e de ser necesario extraordinarias.

5. OBXECTIVOS

- Posibilitar o acceso ao currículo de todo o alumnado.
- Promover a inclusión escolar e social do alumnado.
- Favorecer o desenvolvemento de autoestima e establecer expectativas axeitadas.
- Proporcionar ao alumnado unha resposta educativa adecuada e de calidade que lle permita acadar o maior desenvolvemento persoal e social.
- Detectar/prever dificultades de aprendizaxe e presentar respostas adecuadas.

- Priorizar as medidas ordinarias e de carácter normalizador dende o criterio de flexibilidade organizativa.
- Facilitar o axuste das programacións ás necesidades educativas detectadas.
- Informar e promover actividades específicas para alumnado con con A.A.C.C.
- Contribuír á educación personalizada, axustar a resposta educativa ás necesidades.
- Coordinar as respostas educativas e o proceso de avaliación das mesmas.
- Establecer cauces de colaboración entre os/as diversos/as mestres/as que interveñen na atención ao alumnado con necesidades especiais.
- Organizar os recursos persoais e materiais do centro para facilitar unha resposta educativa axeitada a todo o alumnado.
- Coordinar con institucións e organismos externos ao Centro.
- Establecer relación fluída de colaboración coas familias.
- Propiciar relacións positivas co entorno sociocomunitario e actuacións conxuntas.
- Desenvolver o Protocolo de prevención da transmisión da COVID-19 no alumnado con necesidades educativas especiais para o ámbito educativo.

No Decreto 229/2011 establécense os seguintes obxectivos estratéxicos:

- Facer realidade a aprendizaxe permanente e a mobilidade dos educandos.
- Mellorar a calidade e a eficacia da educación e da formación.
- Promover a equidade, a cohesión social e a cidadanía activa.
- Incrementar a creatividade e a innovación, incluído o espírito empresarial, en todos os niveis da educación e da formación.

6. ACTUACIÓNS, MEDIDAS PARA A ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A atención á diversidade é tarefa de toda a comunidade educativa, polo que lévase a cabo a través do desenvolvemento de diversas actuacións e

medidas curriculares : programación de aula, tutoría, Plans de Acción Tutorial, de Orientación, de Acolida e Adaptación, Programa de habilidades Sociais, Medidas ordinarias e medidas extraordinarias.

- A programación de aula axusta a actuación educativa á diversidade do alumnado nos obxectivos (básicos comúns e outros individualizados), contidos (prioridade, organizados), actividades (comúns e diversificadas) e nos criterios e estándares de aprendizaxe.

O desenvolvemento curricular debe basearse na situación de partida do alumnado, de aí a importancia da avaliación inicial. Na adquisición da aprendizaxe valorase o proceso seguido na adquisición de estratexias e no desenvolvemento de competencias.

En xeral, partir de conectar os novos contidos cos coñecementos previos, avanzar do sinxelo ao complexo, establecer secuencias en espiral que retomen contidos xa abordados... Aprender e aprender a facer facendo, resolvendo.

Propoñer actividades con distintos soportes (textos, gráficos, ilustracións...)

Aceptar que os alumnos participen na selección de actividades, graduar a dificultade das tarefas, establecer niveis de realización de tarefas, presentar actividades alternativas ás planificadas para o grupo, fomentar o traballo cooperativo (parellas e pequenos grupos).

A axuda aos alumnos con necesidade específica de atención educativa consistirá ademais en: presentarles o traballo máis estruturado e debidamente secuenciado, reducir a cantidade e/ou o grao de dificultade das tarefas, distribuílo en dúas veces ou concederlles máis tempo, controlarlles de cerca o traballo, gratificalos...

Optimizar a organización dos recursos do centro para atender e dar resposta ás necesidades de todo o alumnado, en particular daquel con necesidade específica de apoio educativo

Potenciar a acción tutorial e orientadora por parte de todo o profesorado.

Promover a implicación das nais, pais ou tiores e titoras legais do alumnado no proceso educativo.

Impulsar a participación do profesorado en actividades de formación e innovación, así como o intercambio de experiencias no ámbito da atención á diversidade.

Por suposto, a avaliación é continua pero trátase de introducir variedade e á vez adaptala “cómo, qué, con qué...”: oral/escrita, textos/ilustracións, resposta única/alternativas, completar/seleccionar, definir... individual/en grupo...

Medidas de atención á diversidade:

As medidas de atención á diversidade son aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Estas medidas clasifícanse en ordinarias e extraordinarias.

Na resposta educativa á diversidade priorizaranse as medidas de carácter ordinario e normalizador. As de carácter extraordinario só se levarán a cabo unha vez esgotadas as anteriores.

Medidas ordinarias:

Son aquelas que faciliten a adecuación do currículo prescriptivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros educativos e ás características do alumnado. Estas medidas teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

Dentro destas medidas inclúese:

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado, recollidas na PXA.
- Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado. Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión. Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Desdoblamento de grupos.
- Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.
- Programas de enriquecemento curricular.

- Programa específico personalizado.
- Programas de habilidades sociais.

Medidas extraordinarias:

Son aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo, así como de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización.

Aplicaranse unha vez esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes.

Considéranse medidas extraordinarias:

- Adaptacións curriculares.
- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou en Audición e Linguaxe.
- Agrupamentos flexibles.
- Flexibilización da duración do período de adaptación.
- Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo.
- Grupos de adquisición de linguas.

Medidas organizativas:

- Avanzar na coordinación entre titores e os equipos de nivel.
- Posta en práctica das medidas acordadas no paso de E. I. a E.P. Revisión e valoración.
- Potenciar as xuntas de avaliación como órgano de debate e toma de decisións. Introducir e valorar as medidas/actuacións anteriormente citadas.
- Iniciar a planificación sistemática de actividades coa anticipación suficiente para favorecer a toma de decisión sobre o modo de participación do alumnado con NEE.
- Ampliar a cooperación con outros servizos educativo-socio-sanitarios.
- R.E. do profesorado: reforzos puntuais, desnivel curricular non moi significativo, medida ordinaria. Plan de traballo, coordinación coa xefatura de estudos e a xefatura do DO.

- Apoio de especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe: alumnado con NEE, NEAE; normalmente con Informe Psicopedagóxico e outros (Inf. Clínico, Inf. De grao de Minusvalidez, Inf. de Servizos Sociais...).

O reforzo educativo (R.E.) e o apoio constan no expediente do alumno. A familia é informada a través da titoría, do inicio e remate dos apoios de P.T. e de A.L.

7. CRITERIOS PARA A ORGANIZACIÓN E DISTRIBUCIÓN DOS RECURSOS E APLICACIÓN DAS MEDIDAS PROPOSTAS.

RECURSOS:

Recursos materiais:

Todos os espazos e materiais do centro poderán ser empregados para o desenvolvemento deste Plan.

Materiais didácticos: xogos manipulativos, materiais de consulta, biblioteca, material complementario.

Documentos informativos específicos da atención á diversidade:

Recursos persoais:

Todo o profesorado do centro poderá ser empregado para o desenvolvemento deste Plan.

O centro conta cunha especialista en Pedagogía Terapéutica e unha de Audición e Linguaxe compartida, con independencia da solicitude anual de incremento deste profesorado polo número de necesidades a atender.

Criterios para a atención á diversidade xeral e identificación e valoración das necesidades:

- Poñer ao alcance do alumnado os recursos e medios necesarios para responder ás súas necesidades educativas, especialmente cando manifesten necesidades educativas especiais.
- Respectar o seguinte modelo de resposta educativa:
  - Valoración e identificación das necesidades educativas

- Planificación da súa atención
- Desenvolvemento e seguimento
- Avaliación centrada no currículo referido ao alumno, ao contexto e ao propio proceso
- Garantir o máximo grao de integración ao alumnado con necesidades educativas especiais en base á proposta curricular segundo as súas posibilidades.
- Establecer a modalidade de adaptación a partir da análise das necesidades educativas que presente o alumnado.
- Seguir unha orde de adaptación dos distintos elementos curriculares: recursos persoais e materiais, avaliación, metodoloxía, actividades, temporalización, obxectivos e contidos.

Detección e valoración de necesidades específicas de apoio educativo

O plan de actuación é o seguinte:

- O titor/a e/ou profesor/a de área, no desenvolvemento das diversas accións que implica a avaliación continua, detecta necesidades educativas (atraso, alteracións, dificultades, problemas...) nalgún ámbito de desenvolvemento nun alumno determinado.
- Recompila información: avaliación inicial, observación de informes, traballos...
- Intercambia información coa familia.
- Aplica as medidas ordinarias dentro da aula: con carácter xeral, o profesorado deberá acomodar o proceso de aprendizaxe ás condicións particulares de cada alumno, tendo en conta que a principal vía de atención realízase no marco da aula ordinaria.
- Se o logra, pecha o ciclo de detección.
- Se non o logra, é dicir, cando o titor/a considera esgotadas as medidas ordinarias cumprimentará a folla de demanda para que interveña o Departamento de Orientación.
- Concretada a demanda realízase a avaliación pertinente para establecer a intervención máis axeitada á necesidade detectada:
  1. Obter información do profesorado/familia/outros relativa ao funcionamento do alumno.

2. Administrar as probas e/ou cuestionarios que se consideren.
3. Recoller datos da observación directa ou indirecta.
4. Determinar a necesidade específica atopada proporcionando as orientacións pertinentes.
5. Elaborar, se é o caso, proposta individualizada de reforzo educativo onde se concretará o plan de traballo a seguir e o tipo de apoio preciso, en coordinación co profesorado implicado .
6. Avaliar o progreso do alumno e a eficacia das medidas adoptadas.
  - O titor/a manterá puntualmente informadas ás familias, tanto da intervención do Departamento de Orientación como das medidas a adoptar e do seu progreso.

A partir das necesidades detectadas, principalmente a principio de curso, cos datos achegados nas avaliacións finais, o Departamento de Orientación realizará unha proposta coas medidas de reforzo ou de atención específica para as necesidades detectadas.

Todas as medidas terán un carácter flexible e farase seguimento do seu desenvolvemento e informarase á familia do alumno/a por parte do titor/a, coa colaboración do Departamento de Orientación.

Criterios para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

As intervencións específicas que sexan precisas por parte do profesorado especialista de pedagogía terapéutica ou de audición e linguaxe serán propostas e deseñadas polo Departamento de Orientación en colaboración co titor/a do grupo ao que pertence o alumno/a.

Tales actuacións levaranse a cabo normalmente dentro da aula, xunto co resto do alumnado dese grupo, salvo casos excepcionais debidamente previstos e xustificados e durante un tempo que non excederá a terceira parte da xornada escolar. Criterios de atención específica:

- Apoio en Aula ordinaria sempre que sexa posible, tratando de que incida o menor número posible de profesores no grupo clase.

- Aula de Apoio (fóra da Aula ordinaria) nos seguintes casos:
  - Alumnos que precisan atención logopédica: atención específica na Aula de Audición e Linguaxe, procurando que as sesións sexan curtas (1/2h) salvo casos de nee permanentes.
  - Alumnos que contan con ACI ou ós que previamente se lle teñen aplicado medidas de atención ordinaria e que o seu atraso escolar lle impida o seguimento adaptado da clase.
  - Alumnos, que despois da correspondente avaliación inicial, ós que se detectan problemas de aprendizaxe que precisan un apoio específico de xeito individualizado.
  - Alumnos con problemas conductuais que poden precisar en momentos puntuais 'tempo fora'
- As intervencións específicas serán realizadas prioritariamente polo profesorado de apoio (especialistas en PT e AL) e polo resto de profesorado con dispoñibilidade horaria, tratando de que incida o menor número posible de profesores no grupo clase.

Con carácter xeral, aplicaranse as seguintes prioridades para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE):

PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA:

- Alumnado diagnosticado con NEE.
- Alumnos con ACIs.
- Alumnos con dificultades específicas de aprendizaxe, ós que previamente se lle teñen aplicado medidas de atención ordinarias (repetición, RE or parte do titor, ...).
- Alumnado con dificultades na adquisición da lectoescritura e lóxica-matemática.
- Alumnado con condicións persoais ou de historia escolar desfavorecidas.
- Alumnado con altas capacidades intelectuais.
- Alumnado con TDAH.
- Alumnos con dislexia.

AUDICIÓN E LINGUAXE:

- Alumnos diagnosticados con deficiencia auditiva significativa.
- Trastornos severos da comunicación: TXD, TEA...

- Alumnos con atraso simple da linguaxe e TEL.
- Dislexia.
- Deficiencia visual acentuada que incide na aprendizaxe da lecto-escritura.
- Alteracións na fala: disartria, retraso, dislalia orgánica.
- Trastornos na fala que teñen incidencia na lectoescritura en E.P.
- Alumnado con dificultades significativas na adquisición da lectoescritura.
- Alumnado con dislalias funcionais, prioridade a 6º de E.I. e 1º de E.P.
- As dislalias evolutivas pórtese de orientacións á titoría e ás familias, intervención directa se persisten.

As situacións imprevistas, serán valoradas e recibirán atención educativa de P.T e/ou A.L. en función da necesidade e dispoñibilidade de recursos, coma o resto dos alumnos.

Criterios para a elaboración dos horarios de apoio:

En función dos recursos decídense as medidas a adoptar, tendo en conta:

- Os apoios dos profesores de P.T. e de A.L, incidirán principalmente sobre as áreas instrumentais: Área de Lingua e área de Matemáticas.
- A atención a alumnos con n.e.a.e adaptárase ás súas necesidades, o apoio realizarase individualmente ou en grupos reducidos; dentro, fóra de aula ordinaria ou combinada.
- Os apoios non se levarán a cabo en horario de especialistas (E.F., Inglés, ...), salvo que fose necesario.
- A familia será informada dos apoios ao inicio e remate dos mesmos. A información será a través da titoría.
- No caso dos alumnos que poden precisar unha actuación inmediata con atención puntual por problemas condutuais (tempo fora) débese aplicar o horario do centro correspondente á dispoñibilidade horaria do profesorado.

PROFESOR/A DE APOIO A EDUCACIÓN INFANTIL:

Apoio prioritario ao grupo de 3 anos (4º) durante o período de adaptación.

No resto do curso a distribución horaria do apoio é similar nos tres niveis.

PROFESORADO CON DISPONIBILIDADE HORARIA:

Realizará reforzo educativo prioritariamente aos alumnos que imparte clase. Son susceptibles de recibir ese reforzo: alumnado repetidor, promoción con áreas instrumentais suspensas, alumnado con lentitude no proceso de adquisición da lectoescritura, outras situacións puntuais ou imprevistos.

8. CONCRECIÓN DAS ACTUACIÓNS DOS DISTINTOS PROFESIONAIS EN RELACIÓN COAS MEDIDAS DESEÑADAS PARA O CENTRO.

INTERNOS

ACCIÓN TITORIAL

- Realizar a avaliación inicial a comezos de cada curso, coa finalidade de adecuar as ensinanzas a cada materia ás características do alumnado.
- Facer un seguimento xeral dos procesos de ensino-aprendizaxe para detectar as dificultades e as necesidades educativas coa finalidade de artellar respostas educativas coherentes e, demandar, no seu caso, os oportunos asesoramentos, reforzos e apoios.
- Coordinar co DO a intervención educativa do alumnado que presenten necesidades específicas de apoio educativo.
- Coordinar co demais profesorado do grupo o referente ás respostas educativas ante as necesidades máis específicas de reforzo e apoio.
- Promover un contexto de colaboración coa familia, intercambiando información relevante que afecte á educación dos seus fillos e fillas.
- Poñer en práctica as demais actuacións que recolle o Plan de Acción Titorial coa colaboración do Departamento de Orientación e coa coordinación da Xefatura de Estudos como medida que axuda á personalización e individualización do proceso de ensino-aprendizaxe en cada alumno.

PROFESORADO DE APOIO ESPECÍFICO

- Colaborar, xunto coa xefa do departamento de orientación e o titor/a, na organización da atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Prestarlle atención docente directa ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Axudar ao profesorado na identificación de posibles necesidades educativas do seu grupo.
- Colaborar na elaboración, seguimento e avaliación das adaptacións curriculares, así como das medidas de reforzo, se é o caso, e daquelas outras dirixidas á atención á diversidade.
- Participar na elaboración de material para traballar co alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Participar, de ser necesario, co titor nas reunións coas familias do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, aínda que preferentemente a súa intervención coas familias será indirecta, xa que sempre se canalizarán a través do titor correspondente.

XEFA DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

É a última responsable da avaliación psicopedagóxica e da toma de decisións que se leven a cabo. Unha vez se poñe en marcha a medida de atención á diversidade decidida, que preferiblemente debe ser consensuada co Equipo Docente, o seu papel será, especialmente, o de coordinar todo o proceso e a todos os implicados.

De maneira máis específica sinalamos:

-Propoñer á Xefatura de Estudos ás medidas de atención á diversidade (actividades, atención ao alumnado con NEAE, apoios do DO, metodoloxías de traballo, etc) para aplicar en cada curso académico.

- Coordinar a planificación e desenvolvemento das actividades de orientación a través do Plan de Acción Titorial e do Plan de Orientación.
- Asesorar á CCP proporcionando criterios psicopedagóxicos e de atención á diversidade.
- Colaborar na prevención e detección de problemas de aprendizaxe.
- Participar na planificación e desenvolvemento das medidas específicas co alumnado que o precise.
- Establecer a proposta de organización de atención ao alumnado por parte do profesorado especialista.
- Colaborar cos titores na toma de decisións de promoción final de ciclo e/ou etapa.
- Coordinar a avaliación psicopedagóxica do alumnado que o precise, realizando os informes pertinentes.
- Solicitar a intervención do Equipo de Orientación específico cando sexa preciso.
- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Manter comunicación e colaboración cos servizos externos que actúen sobre o alumnado do centro para realizar a coordinación e seguimento das distintas actuacións.

EQUIPO DIRECTIVO

- Aprobar, dispoñer e por en marcha as medidas de atención á diversidade adecuadas ás necesidades detectadas e aos recursos dispoñibles..

- Coordinar todas as actuacións previstas, xunto co resto do profesorado, tendo en conta o establecido na proposta de concreción anual do plan xeral de atención á diversidade.
- Velar polo cumprimento de todas as actuacións establecidas neste Plan.

EXTERNOS

Nos casos en que, por propia decisión das nais, pais e titores legais e/ou derivación do DO, o alumnado estea atendido por profesionais externos ao centro, sempre que exista un convenio no que estea permitida unha comunicación, estableceranse os contactos necesarios para intercambiar información relevante e buscar vieiros de comunicación, coa finalidade de fixar estratexias de actuación conxuntas que redunden na mellora da resposta educativa do alumnado.

A responsable de manter estes contactos será a xefa do Departamento de Orientación.

O profesorado deberá comunicar coa máxima inmediatez á orientadora todos os datos que afecten ao seu alumnado (atención externa, cambios na medicación, visitas neuropediátricas...) para poder coordinar a súa atención.

9. MECANISMOS DE COORDINACIÓN E COLABORACIÓN INTERNOS E EXTERNOS.

- Os mecanismos de coordinación e colaboración internos establecidos adaptanse á lexislación vixente. Proponse reforzar a coordinación entre o equipo docente de nivel (intranivel), traballar en equipo e acordar os obxectivos mínimos de nivel nas áreas instrumentais; así mesmo, ao inicio de curso, intercambiar información entre o antigo e o novo titor dun grupo de alumn@s.
- Os mecanismos de coordinación e colaboración externos, serán presenciais, por correo electrónico, vía telefónica ou telemática.

Haberá comunicación coas seguintes entidades:

. SANITARIAS:

- CHUAC.

. SOCIAIS:

- Servizo de Menores: temas de acollida, de adopción e de alumnos en situación de risco/exclusión Social
- Servizos Sociais do concello: contacto periódico co/a educador/a social e/ou traballador/a social. Temas: Seguimento de alumnos derivados a Apoio Escolar, Taller de Linguaxe, Programa de Cibercaixa e casos de nenos de familias desfavorecidas.

. EDUCATIVAS:

- Colaboración do Departamento de Orientación co EOE de A Coruña.
- Colaboración nas demandas do Servizo de Asesoría de Orientación da Consellería de Educación (ex. Drdorienta)
- Colaboración do Departamento de Orientación co Servizo de Inspección Educativa, facilitando a información que este demanda e realizando aquelas outras tarefas asignadas ás funcións da xefatura de departamento.
- Colexio de Nosa Señora do Rosario (centro de recursos), orientadora e especialista de A.L. que apoia a alumnos derivados desde este centro.
- ASPANAES, colaboración en alumnos con Trastorno de Espectro Autista.
- Asesoramento e colaboración con Asociacións que traballan con alumnado con nee, segundo convenio.
- Universidade da Coruña:
  - Unidade Clínico-Asistencial de Trastornos de Espectro Autista e Trastornos Xerais do Desenvolvemento.

10. CANLES DE COLABORACIÓN COA FAMILIA E SERVIZOS EXTERNOS.

Toda a información referente ao alumno é información confidencial polo que só é transmitida á familia ou co consentimento expreso desta.

O profesor titor/a é o interlocutor ante a familia e poderá solicitar a asistencia doutros profesores do centro (equipo directivo, departamento de orientación...).

As canles de colaboración serán:

- Reunións telefónicas e/ou telemáticas e/ou presenciais, no centro educativo.
- Abalar móbil.
- Circulares informativas
- Cartas á familia (sobre cerrado)
- Cartas ou informes solicitados ao centro polas familias para colaborar con outros servizos na valoración das necesidades educativas dos alumnos. Así mesmo, informes solicitados por outros organismos a través da familia.
- Contactos con outros servizos externos coa autorización expresa da familia do alumno/a.

11. PROCESO DE SEGUIMIENTO, AVALIACIÓN E MELLORA DO PLAN.

NIVEIS DE AVALIACIÓN

A avaliación deste plan efectuarase a dous niveis

- Avaliación dos resultados obtidos polo alumnado que participou nas diferentes actuacións e medidas de atención á diversidade.
- Avaliación da concreción do plan anual de atención á diversidade.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os criterios de avaliación para determinar a calidade do plan de atención á diversidade serán:

- Adecuación do plan ás necesidades reais do centro.
- Logros acadados con respecto aos obxectivos previstos.
- Adecuación da temporalización.
- Nivel de colaboración e participación dos distintos estamentos da comunidade educativa.
- Nivel de colaboración e participación dos servizos externos ao centro.
- Grao de implicación dos responsables do seu desenvolvemento-

PROCESO DE SEGUIMIENTO

O Plan Xeral de Atención á Diversidade forma parte do proxecto educativo.

O equipo directivo será o responsable do desenvolvemento, seguimento e avaliación do Plan Xeral de Atención á Diversidade.

Ao comezo de cada curso escolar, os departamento de Orientación elaborará a proposta da concreción anual do Plan xeral de Atención á Diversidade, que debe formar parte da programación xeral anual.

O equipo directivo incorporará a concreción anual do Plan Xeral de Atención á Diversidade á programación xeral anual, e velará polo seu cumprimento, avaliación e memoria.

O obxectivo desa avaliación será a de analizar ao final de curso a súa adecuación á realidade do centro e deseñar as modificacións necesarias.

No momento de redactar a PXA, redactarase a súa concreción anual tendo como base as conclusións do curso anterior e ás realidades nese momento.

TEMPORALIZACIÓN

- **Avaliación inicial:** A revisión do plan realizarase a principios de curso, atendendo ás conclusións recollidas e obtidas na avaliación do curso anterior e ás circunstancias existentes nese momento.
- **Avaliación continua:** Ao longo do curso, o equipo directivo e o departamento de orientación irán facendo un seguimento do desenvolvemento do plan para introducir os axustes necesarios.
- **Avaliación final:** O obxectivo desta avaliación será o de analizar cunha periodicidade anual, preferentemente ao remate de cada curso, a adecuación deste á realidade do centro e deseñar as modificacións pertinentes en canto ao alumnado e recursos humanos e materiais previstos para o curso seguinte.

12.ANEXOS:

ANEXO 1: PROGRAMA DE HABILIDADES SOCIAIS.

---

1. A importancia de traballar as habilidades sociais.

As habilidades sociais son propias das persoas debido a que somos por natureza seres sociais, vivimos en interacción co ambiente e cos demais. Por este motivo é tan importante dispoñer dun repertorio de condutas socialmente aceptadas para as diferentes situacións que se nos poden expor. As habilidades sociais son froito dun proceso de aprendizaxe. Son comportamentos aprendidos que se poden mellorar a través de experiencias de aprendizaxe adecuados. Este proceso é longo e aínda que empeza no seo familiar, debe seguirse na escola, un lugar onde os nenos relaciónanse entre si tanto con eles mesmos como con outros adultos de referencia.

Existen algúns factores persoais como o control de emocións e o comportamento, a autoestima ou o rendemento académico e laboral, que están influídos de forma moi significativa polas habilidades sociais. Ademais, non só son importantes a nivel de relación entre persoas, senón que son básicas para levar unha adecuada vida tanto familiar como escolar ou laboral.

O primeiro círculo no que os nenos empezan a desenvolver as súas habilidades sociais é a familia, pero cando chegan ao colexio, o seu círculo amplíase a iguais e adultos que non coñecen e deben aprender a poñer en práctica outro tipo de habilidades nun contexto completamente diferente. Para a mellora das habilidades sociais é necesaria unha instrución directa, de aí a importancia de que se traballen na aula como parte do currículo ordinario e aproveitando as experiencias reais que se dan para poñelas en práctica.

Os programas de HHSS deben supoñer a participación conxunta do colexio e a familia. Para iso débense seleccionar aqueles obxectivos ou condutas que poidan traballarse de forma paralela, é dicir, tanto no contexto escolar como no familiar, co obxectivo de unificar criterios, de proporcionar ao neno diferentes experiencias de aprendizaxe nos distintos contextos, co fin de que devanditas aprendizaxes sexan consistentes e facilmente xeneralizables.

2. Estratexias para traballar as habilidades sociais.

No contexto da aula, é moi importante adaptar as estratexias e metodoloxía de traballo aos alumnos, tanto á súa idade como ás súas características persoais. Durante o proceso de aprendizaxe débense dar diversas variables para que este resulte eficaz: o alumno necesita ver como se realiza unha determinada conduta, poñela en práctica e motivarlle e facerlle ver por que se debe comportar dese xeito.

Algunhas estratexias para traballar as HHSS son as seguintes:

- **Modelado ou aprendizaxe por imitación:** Danse tres tipos diferentes de aprendizaxe por modelado: a aprendizaxe por observación, segundo o cal se aprende unha conduta porque se observa nos demais; aprendizaxe por reforzo ou enfraquecemento dunha conduta, segundo o cal, a propia conduta pode reforzarse ou debilitarse debido á observación da conduta doutros nenos, sendo premiados ou castigados pola devandita conduta; e por último, a facilitación de condutas, ou a realización de condutas previamente aprendidas e que xa se atopan no repertorio do comportamento do neno e son recibidas de forma positiva polos demais.

-**Xogos de roles:** trátase de crear unha situación na que o alumn@ debe actuar e comportarse dunha determinada maneira e que normalmente non é como adoita comportarse. Este tipo de estratexia utilízase para cambiar as condutas ou comportamentos dun alumn@ ante unha determinada situación.

-**Feedback sobre a conduta:** esta estratexia implica proporcionarlle o alumn@ información sobre como realizou unha determinada conduta, tanto en xogo de roles ou calquera outra situación na que deba poñer en práctica o aquilo que está a aprender.

- **Práctica na xeneralización de condutas:** esta é unha das estratexias máis importantes que se deben utilizar á hora de ensinar HHSS. A aprendizaxe que se dá en aula debe xeneralizarse a outros contextos e poñerse en práctica con persoas diferentes. É por este motivo, que durante en aprendizaxe débense utilizar diferentes ambientes educativos, diferentes modelos e mestres e diferentes alumnos para poder xeneralizar ao máximo estas aprendizaxes.

3. O papel do/a mestre/a na aula.

O mestre debe planificar, desenvolver e poñer en práctica unha serie de estratexias (entre elas, as comentadas anteriormente) así como proporcionar materiais, para poder ensinar aos seus alumn@s como mellorar as suas HHSS e a poñelas en práctica en diferentes contextos. Para iso, o mestre debe en primeiro lugar, identificar os déficits en habilidades sociais dos seus alumnos para despois poñer en práctica un programa de aprendizaxe. Ademais, observar aos seus alumnos de forma activa para poder interactuar positivamente con eles e desta maneira poder influírlles e converterse nun modelo a seguir. Algunhas das características a observar nos seus alumnos son: os seus intereses (que lles gusta), as súas aptitudes e destrezas (que se lles dá ben) e o rol que cada alumno representa en clase.

4. Competencias, obxectivos e contidos.

Para a aplicación do programa de habilidades sociais considéranse importantes as seguintes competencias, obxectivos e contidos:

- Competencias:

- Autonomía e iniciativa persoal:

Fomentar a expresión espontánea de emocións e ideas propias.

Promover a realización de rutinas socialmente aceptadas.

Recoñecer os erros cometidos e asumir responsabilidades.

- Competencia en comunicación lingüística:

Comprender e expresar de forma oral diferentes emocións, sentimentos e feitos sucedidos.

Narrar acontecementos relevantes do día a día.

Usar a comunicación para enriquecer as relacións cos demais.

- Competencia social e cidadá:

Traballar en equipo e promover a cooperación e o sentido crítico.

Promover situacións de diálogo e intercambio de opinións valorando as producións propias e a dos compañeiros.

Interpretar e aceptar as normas de convivencia e valores.

Comprender e interpretar a realidade.

Participar en actividades de xogo simbólico e dramatización para fomentar de maneira lúdica a aprendizaxe de habilidades sociais.

Aproveitar as rutinas na aula para contribuír a enriquecer as relacións sociais dos alumnos.

- Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico:

Observar e mostrar curiosidade polos acontecementos que ocorren na contorna.

Recoñecer os diferentes grupos sociais aos que se pertence.

Tratamento da información e competencia dixital: Utilizar diversos programas e xogos en formato dixital para traballar e aprender habilidades sociais.

- Competencia para aprender a aprender:

Estar motivados por coñecer cousas novas mediante a exploración, a manipulación, a indagación, a curiosidade, a observación e a formulación de preguntas.

Realizar actividades que poñan en práctica a memoria, a atención, a expresión, a comprensión, o razoamento, etc.

- Obxectivos:

- Coñecer o seu propio corpo e o dos outros, as súas posibilidades de acción e aprender a respectar as diferenzas.

- Observar e explorar a súa contorna familiar, natural e social.

- Adquirir progresivamente autonomía nas súas actividades habituais.

- Desenvolver as súas capacidades afectivas.

- Relacionarse cos demais e adquirir progresivamente pautas elementais de convivencia e relación social, así como exercitarse na resolución pacífica de conflitos.

- Desenvolver habilidades comunicativas e diferentes formas de expresión.

- Coñecer e expresar facialmente as emocións básicas: alegría, tristeza e enfado.

- Comprender a expresión emocional nos demais.

- Recoñecer diferentes situacións e condutas adecuadas e inadecuadas nos distintos ámbitos.
- Desenvolver comportamento adecuados en diferentes ámbitos.
- Mellorar a capacidade de comunicación interpersoal.
- Fomentar a cooperación entre o alumnado.
- Adestrar as habilidades plásticas e expresivas.
- Aprender a escoitar aos demais.
- Promover normas de conduta socialmente aceptadas.
- Practicar normas de convivencia.
- Traballar a solucións para resolver conflitos.
  - Contidos:
    - Emocións básicas: alegría, enfado e tristeza.
    - Expresión e comprensión da emocións básicas.
    - Mellora das habilidades sociais e das relacións cos iguais.
    - Recoñecemento de situacións e comportamentos correctos.
    - Potenciación do desenvolvemento persoal.
    - Relacións socialmente satisfactorias.
    - Fomento de escóita activa.
    - Traballo de normas de convivencia.
    - Resolución de conflitos.

ANEXO 2: NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO (NEAE).

Alumnado con necesidades educativas especiais.

É aquel que requira, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conduta.

Distinguimos as seguintes necesidades:

- De carácter psíquico.
- De carácter sensorial
- De carácter físico- motórico.
- Trastornos de conduta e trastornos por déficit de atención con hiperactividade.
- Trastorno do espectro autista (TEA).
- Plurideficiencias

Alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe.

O seu rendemento en relación á adquisición e uso dunha ou varias das capacidades de comprensión e expresión oral, lectura, escritura, razoamento e cálculo matemático é significativamente discrepante co seu potencial de aprendizaxe.

- Necesidades no desenvolvemento das funcións superiores:
  - No desenvolvemento motor:
    - o Integración do esquema corporal.
    - o Conductas motrices de base.
  - No desenvolvemento perceptivo:
    - o Na percepción visual.
    - o Na percepción auditiva.
  - No desenvolvemento lóxico-conceptual:
    - o Nas formas e cores.
    - o Nos conceptos básicos.
    - o Nas operacións lóxicas.
  - No desenvolvemento socio-afectivo:

- o No desenvolvemento persoal.
- o No desenvolvemento social.
- Necesidades no desenvolvemento na aprendizaxe das técnicas básicas:
  - Na aprendizaxe da lectoescritura.
  - Nas aprendizaxes matemáticas.
- Necesidades na aprendizaxe das técnicas de traballo intelectual:
  - Nos hábitos de estudo
  - Nas técnicas de estudo.
  - Noutras técnicas de traballo intelectual.

Alumnado con altas capacidades intelectuais.

- Un alumno/a presenta altas capacidades intelectuais cando manexa e relaciona, de maneira simultánea e eficaz, nun nivel sensiblemente superior á media, recursos cognitivos verbais, numéricos, lóxicos, memorísticos, espaciais e creativos.
- Considérase talentoso o alumnado que destaca especialmente e de maneira excepcional no manexo dun ou varios destes recursos.
- Considérase alumnado con sobredotación intelectual cando amosa as seguintes características: unha capacidade intelectual moi superior á esperada para a súa idade, unha alta creatividade e un alto grao de motivación e perseveranza.

Alumnado de incorporación tardía (procedente do estranxeiro).

Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo por condicións persoais ou de historia escolar.

Entre este alumnado inclúese aquel que presenta un retraso escolar significativo nunha ou en varias áreas ou materias, cun desfase curricular xeral de dous ou máis cursos ou niveis, e este non poida explicarse por necesidades educativas

especiais, nin por dificultades específicas de aprendizaxe, nin por incorporación tardía ao sistema educativo.

- Alumnado con retraso madurativo.
- Alumnado con descoñecemento grave da lingua de instrucción.
- Alumnado pertencente a minorías étnicas.
- Alumnado procedente doutras comunidades autónomas.
- Alumnado en situación de absentismo, abandono escolar temperán e/ou desescolarización.
- Alumnado que precisa atención educativa hospitalaria e domiciliaria.
- Alumnado menor sometido a medidas de responsabilidade penal.
- Alumnado sometido a medidas de protección e tutela.
- Alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar.
- Alumnado pertencente a familias itinerantes.
- Alumnado procedente de ambientes desfavorecidos ou marxinais.
- Atención educativa a xoves embarazadas.
- Alumnado con dificultades psicolingüísticas específicas: da lingua articularias, por trastorno comunicativo.